

Fakivágás általános feltételei és a vágási lehetőségek

Időjárási feltételek

Nagyobb szélben, esőben, havas fákon, jeges fákon, ónos esőben nem (vagy csak vis major esetekben) végzünk munkát. Az extrém időjárási körülmények között végzett munka jelentős többlet költséggel jár együtt.

Fakivágás ideje

Száraz, bélszáradt, ketté repedt, megtört, éppen kiszáradt, stb. fáknál mielőbb.

Amennyiben az adott probléma nem annyira sürgető, vegetációs időszakon kívül, lomb nélküli állapotban érdemes a munkát elvégeztetni.

Vágás főbb fajtái:

- döntés
- irányított döntés gépi (pl. LKT) vagy kézi eszközök (pl. csörlő) segítségével
- irányított döntés néhány darabban (kézi/ gépi segítséggel)
- darabokban történő kitermelés kötéltechnika segítségével
- darabokban történő kitermelés kötéltechnika segítségével, a fa zuhanása nélkül
- darabokban történő kitermelés emelő kosaras autó segítségével
- darabokban történő kitermelés emelő kosaras autó segítségével, a fa zuhanása nélkül
- darabokban történő kitermelés kosaras autó segítségével (néhány méterrel) távolabb fekvő helyszínre
- darabokban történő kitermelés daru segítségével (jelentős súlynál, törzsvastagságnál)
- egyéb eszközzel és módon történő kitermelés

Célunk szakmai (technikai) szempontból:

A legjobb arányt megtalálni a Megbízóval abban a tekintetben, hogy az ár-érték arány megfelelő legyen. A munka során túl nagy költség, ha a környezet minimális sérüléseit is elkerülve akarjuk a munkát végrehajtatni. Ezért mérlegelni kell, hogy milyen áldozatokat vállalunk fel az ár csökkentése érdekében és milyen károkat szeretnénk teljes mértékben elkerülni. A belterületi fakitermelés során ez a legfőbb és legnehezebb döntés.

Pl. 1. Egy gyepesített, locsolórendszerrel ellátott, költséges dísznövényekkel beültetett kertben egy jegenyenyár lebontását érdemes megfizetni úgy, hogy ne legyenek leeső, csak leengedett darabok és a végén kuglikban létrán egyenként lehordott törzs.

Pl. 2. Amennyiben egy füves, földes területen áll egy jegenyenyár, de jó néhány méterre a törzsétől építmények, vezetékek vannak, akkor érdemes darabokban irányítva letermelni. Ennek következtében kb. 30-60-90 cm mély lyukak is keletkezhetnek a talajban, de ennek földdel történő betöltése (helyrehozása) sokszor sokkal olcsóbb, mint az irányított darabokban történő levágás és a darabonként leeresztés közötti ár különbsége.

Pl. 3. Egy fenyő kivágásánál egy közepesen gyepesített kertben is valószínűleg érdemes néhány négyzetméteres helyre a fát letermelni (először a gallyakat, majd a törzset). Ha néhány cm-es lyukakat csinál a talajba a ledobált gally, v. törzs, akkor annak helyrehozása kb. 1 óra és nem nagy költség.

Pl. 4. Egy elhanyagolt telken, egy hatalmas nyárfát az adottságok függvényében 1 vagy néhány darabban érdemes levágni, ha pl. a károkozás bokrokra és inváziós cserjékre korlátozódik. Így lehet, hogy van némi károkozás, de ennek eszmei értéke sem közelíti meg a kivágás árának csökkenését, a darabokban való letermeléshez képest.

Árajánlat általános feltételei

Írányárak, vagy konkrét árak csak pontosan megadott műszaki adatok és precízen meghatározott műszaki tartalom esetén adhatók.

Amennyiben nem biztos a szolgáltatott műszaki jellegű adatokban, úgy inkább tól-ig tartományokat adjon meg.

Amennyiben nem tudja, hogy szakmailag (és hosszútávon) mit szeretne, akkor nem csak árajánlatra, hanem szakmai tervezésre és a műszaki feltételek pontos meghatározására is szüksége van.

- Egyszerű esetekben a helyszíni felmérés, vagy néhány kérdés eldönti a műszaki tartalmat, így az árajánlat nem jár különösebb munkával. (De nem lebecsülendő a kiszállási ktg. és az ajánlatra szánt 1-2 órás munkaidő, amely az ajánlatot adónak min. 3-10 ezer forintjába kerül.)
- Összetettebb zöldfelület (főként fák) minőségének felmérése, a szükséges intézkedések meghatározása bonyolultabb munkák, vagy értékesebb fák, fasorok esetében komoly munkával jár együtt. Ezért a munka szakmai meghatározása munkadíj ellenében lehetséges. Ez a díj azonban hosszútávon elenyésző a rosszul elvégzett munkák során okozott károkhoz képest. Az értékesebb, idősebb fák esetében a műszaki/biológiai tartalom meghatározása csak fánként lehetséges, ritkán hasonló állapot esetén fasoronként. Az olyan meghatározások, mint 102 fa gallyazása 60 cm átmérő felett, 80 fa gallyazása 40-60 cm átmérő között, stb. még a fafaj megadása mellett is teljesen szakszerűtlen és egyben értelmetlen. A fák állapota és környezetük, illetve még legalább 10-20 különböző le nem írt feltétel az árak több 100%-os eltéréssel járnak együtt. A nem egzakt módon meghatározott műszaki tartalomnál viszont az sem derül ki, hogy az árak és az ajánlatok tartalma között lineáris összefüggés van-e!!!

Ritka kivételtől eltekintve nem jó, ha a munkát végző vállalkozó határozza meg a műszaki tartalmat. Ekkor ui. sokszor nem a növények, vagy a tulajdonos érdeke lesz képviselve. Ezt laikusként szinte lehetetlen felmérni.

Rövid gondolatmenet: Pl. Utcai száz éves fasorok esetében árajánlat kérése „szinte hasra ütésre” (esetleges gyors helyszíni szemle esetén is) és a legolcsóbb ajánlat kiválasztása hosszú távon biztosan a fasor kipusztulásához és a tulajdonos megkárosításához vezet. A rosszul kezelt fasorok fenntartása, idő előtti kivágása és pótlása ráadásul hosszú távon mindig drágább, mint a szakszerű fenntartás elvégzése.

Ennek tükrében a legolcsóbb ajánlat elfogadása csak abban az esetben nem jár saját magunk, vagy a közösség megkárosításával, ha a pontos műszaki és biológiai követelmények kiírása az ajánlatkérésekhez és összehasonlításokhoz megtörténik, ezeket szakmailag magas szinten álló személyek hasonlítják össze és elemzik a felmerülő kérdéseket, különbségeket. A munka végeztével pedig természetesen ellenőrzik a műszaki és biológiai tartalom tényleges és szakszerű megvalósulását. Mivel ilyet az elmúlt 14 évben még nem láttam, így értelmetlennek tartom a különböző műszaki tartalmú ajánlatok bekérését, hasraütés-szerű összehasonlítását és egyben

erkölcstelennek tartom az ajánlatokkal sokszor a szakmailag korrekt vállalkozások rendszeres hátrányos helyzetbe hozását. Főlegesen továbbá a rengeteg kidobott energia, munka, és pénz a legjobb kiválasztása érdekében, ha a kiválasztás alapvető feltételeit sem tudják legtöbb esetben megadni.

Hasonlással élve: emberi műtétek elvégzésére is lehetne több árajánlatot kérni:

- szakképzett, gyakorlattal rendelkező orvosoktól,
- állatorvosoktól,
- hentesektől,
- esetleg ácsoktól és kőművesektől, stb.,

de még az orvosok közül sem biztos, hogy a legolcsóbbat választanánk.

Ha tehetjük, a minőségi, vagy idős fáinkkal se tegyük ezt, és közérdek esetén még fokozottabban figyeljünk! [A felsorolásban egyik szakmát sem tartom alacsonyabb rendűnek, de mindenki maradjon a szakterületén és ott végezzen tökéletes munkát. Ha újat tanul, akkor türelemmel és kitartással jusson el az egyszerűtől a bonyolultig, de ne vállaljon csak anyagi érdekek mentén képességeit meghaladó feladatokat.]

Általános feltételek a zöldterület kezeléssel (SZJ: 8130) kapcsolatos munkálatainkhoz

Engedély

Amennyiben a megrendelni kívánt munkálatokhoz engedélyeztetés szükséges, az engedély beszerzése a tulajdonost terheli. (Külön díjazásért szükség esetén szakmai segítséget tudunk nyújtani, vagy meghatalmazással engedélyeztetést végezni.)

Pl.: A legtöbb Önkormányzat szabályozza a fakivágásokat, pótlási kötelezettséget határoz meg. Az engedélyeztetés és számonkérés sok helyen következtelen, a szabályzás ellentmondásokkal teli, felelősség vállalására kevesen képesek.

Tulajdonjog

A Megbízó a munkavégzés tárgyát képező fa/növény (fák/növények) tulajdonosa és az általa megjelölt munkaterület is tulajdonát képezi, vagy a munkálatok elvégzésére (és a terület használatára) írásos tulajdonosi felhatalmazása van.

Pl.: A munka során a szomszéd telkére való beállítás, a gallyak oda ledobálása, csak a tulajdonos írásos beleegyezése esetén lehetséges. (Akkor is, ha nincs otthon, vagy évek óta nem lakott a terület.)

Munkaterület biztosítása

A tevékenység folytatásához szükséges minimális munkaterületet és a munkavégzés minimális feltételeit a Megbízó biztosítja. (Behajtás/bejutás a munkaterületre, munkavégzés zavartalansága a kijelölt munkaterületen, párhuzamos munkát zavaró munkavégzés csak előzetes szerződéses feltételek alapján, belépőkártya, stb.)

Pl.: Ha egy társasház belső útján letalpal a kosaras autó és emiatt nem tud elmenni valaki, pedig a közös képviselő előzetesen tájékoztatva lett a szükséges útlezárásokról, akkor az illető vagy megvárja a munka végét, vagy kifizeti azt a többletköltséget, amit nekünk okoz (a kosár lejutetele-talpalás megszüntetése-kiállítás-visszaállítás-talpalás-felmenet min. 1/2óra).

A munkaterület normálistól eltérő feltételei esetén a Megbízó köteles minket az árajánlat, illetve a szerződés megkötése előtt a következő körülményekről felvilágosítani és helyszíni szemlét kérni, vagy ezekről pontos leírást adni.

Felvilágosítás híján a Megbízó a körülményekből adódó többlet munkát óradíj elszámolás alapján köteles megfizetni, az eszközeinkben, munkagépeinkben keletkezett kárt pedig helyszíni jegyzőkönyv (megbeszélés) alapján és számla ellenében megtéríteni.

Normálistól eltérő feltételek:

- a munkaterület kisteherautóval nem közelíthető meg (pl. lépcső, vízmosás, stb.)
- a munkaterületen föld alatti létesítmények vannak, melyek beszakadhatnak
- a munkaterületen leszakadt elektromos vezeték, egyéb veszélyforrás van
- a munkaterületen kommunális és inert hulladék található (főként bozótirtás, fűkaszálás esetén)
- a munkaterület meredek rézsűs terület, ami csak fentről közelíthető meg
- a munkaterület időszakosan víz alatt van, mocsaras
- egyéb nem általános nehezítő körülmény, adottság

Pl.: Ajánlatot kérnek egy füves területen fák metszésére és gallyaprításra. Aláírunk egy szerződést 1 hónappal halasztott munkakezdésről. A terület az árajánlat és helyszíni szemle során gazos és száraz körülmények között kosaras autóval és aprító géppel is végig hajtható. Az ajánlat és a munka közötti időtartamban füvesítenek, és/vagy vizenyős lesz a terület a sok esőtől. Ebben az esetben a munkát eredeti áron jelentős taposási kárral tudjuk elvégezni (sokszor ésszerűtlen), ha a beállítás egyáltalán lehetséges. Egyéb esetben beállítás nélkül, kézi kihordással és kötéltechnikával természetesen igen jelentős árnövekedés mellett tudjuk elvégezni.

Károkozás és felelősség vállalás a kár oka alapján

Legjobb tudásunk szerint végezzük munkánkat, azonban ritkán károkozás is bekövetkezhet. A károkozás történhet:

- A saját mulasztásból eredő károkért mindig vállaljuk a felelősséget.
(pl. rossz irányba döntött fa, rossz helyre dobott ág)
- Harmadik személynek/cégnek okozott károkért nem vállalunk felelősséget, ha az idő/jövedelem kiesés okán merül fel és nem a fizikai károkozás miatt.
(pl. a munkavégzéshez néhány órára le kell zárni egy üzlet előtti területet)
- Sem a Megbízó sem harmadik személy, vagy cég nem kérhet kártérítést, ha a munkaterület lezárása ellenére a munkaterületre belép vagy behajt.
(pl. útlezárás ellenére áthajt, táblák v. szalag jelölés ellenére besétál)
- Külső okok során keletkező károkért nem vállalunk felelősséget.
(pl. Esőzéseknél megdőlt fa kidől, mielőtt a kivágása sikerülne. Ketté repedt fa széthasad a szélben a vágás befejezése előtt.)
- Megbízó, vagy elődje mulasztásából adódó károkért nem vállalunk felelősséget.
(pl. régen elszáradt ágak törnek le föntről a fáról felmászás során úgy, hogy azt csupán a fa enyhe mozgása idézi elő, vagy vágás közben gyökerestül kidől a fa, mert csak más fákra feltámaszkodó ágai tartották, de ez nem látszik, vagy nem akadályozható meg)

Károkozás és felelősség vállalás az ésszerűség és szerződési alku szerint

A korrekt munka és jó ár meghatározásához a munkafolyamatok és megóvandó értékek pontos és részletes tisztázására van szükség! (Mi nagyon fontosnak tartjuk, kérjük vegye komolyan, dönteni nem tudunk, de a lehetséges kimeneteleket átlátva hasznos tanácsainkkal el tudjuk látni.)

- Minden esetben vállaljuk a felelősséget az épületekben, építményekben, légvezetékben és a Szerződésben pontosan meghatározott egyébekben okozott potenciális károkért.
- A fent meghatározott elemek közül, ha valamire nem kell vigyázni (pl. bontásra váró kerítés, nem élő légvezeték), azt a Szerződésben külön rögzíteni szükséges.
- Nem vállaljuk a felelősséget azokért a károkért/kellemetlenségekért, melyek kikerülése lehetetlen, vagy az ár-érték arány meghatározásánál a munkavégzés kisebb árérték lett megengedve.
 - Nincs anyagi felelősségvállalás a szél által más telkekre/autókra/ablakokba stb. áthordott fűrészpor miatt kialakuló kellemetlenségekért, a gépek zajterhelése során okozott kellemetlenségekért, a munkaterület szükséges biztosítása során kialakuló kellemetlenségekért/kiesésekért.
 - Nincs anyagi felelősségvállalás a Megbízó által bevállalt, vagy tájékoztatási mulasztásából adódó károkért:
 - a szükséges gépi/személyi közlekedés során kialakuló taposási károkért. (Ha nincs külön rögzítve a Szerződésben.)
 - a vágási munkálatok során leeső darabok okozta talaj deformációk és a föld alatti létesítményekben okozott potenciális károkért. (Ha nincs a Szerződésben külön rögzítve.)

Határidő

- **Rugalmasabb határidő:** A Megbízó tudomásul veszi, hogy a munkát és a határidőket erősen befolyásolhatják az időjárási viszonyok. A Szerződést is ezt tudomásul véve hosszabb határidővel kötjük meg.

Pl.: Szerződést követően két hétig esik az eső, esőmentes időszakokban pedig olyan deformálódásra képes a füves talaj, hogy nem érdemes a munkát csinálni. A Megbízó teljesen együtt működve megéri a helyzetet. Mindenki szeretett volna 2 héten belül túl lenni a munkán, de 2 hónap lett belőle. A munka ár-érték aránya nem borult fel, mindenkinek megérte attól függetlenül, hogy mindkét félnek kicsit kellemetlen volt a munka időtartamának megnövekedése.

- **Fix határidő:** Adott határidejű Szerződést kizárólag úgy vállalunk, hogy a munka alapvető feltételeit a Megbízó biztosítja és a határidő betartása miatt okozott károk létrejöttét a Megbízó tudomásul veszi, ezzel kapcsolatosan semmilyen kárigényt nem támaszt és az időjárás okozta többlet munka megfizetését a Megbízó vállalja.

Fix határidejű munkákat ezen okból kifolyólag csak megfelelő időtartam rendelkezésre állása és a körülmények pontos átbeszélése és dokumentálása esetén vállalunk.

Pl.: Faültetésre árajánlatot adunk, majd Szerződést kötünk. A faültetés egy járdaépítést követően valósulhat csak meg. Az előzetes szakmai feltételeket nem tudják biztosítani, a határidők csúsznak, a fa ára felmegy 33%-kal, kisebb ültető gödröket hagynak az előírtnál, a földszint alatt (a kiírt 1m-es marási mélység helyett) 20-30cm-rel levágott körbebetonozott tuskók vannak az ültető gödrök nagyobb részébe lógva.

Ráadásul néhány áztató esős decemberi napban kell elvégezni a munkát, azaz nehéz és rossz munkakörülmények között. A munkát elvégezzük, bizonyos többlet költséget is elszámolunk, de igazából messze nem éri meg. Ha a körülményeket komolyan vették volna eredeti áron szép és értékes munka valósulhatott volna meg. Ha a szerződéses feltételeket még komolyabban vettem volna az adott határidővel, legalább háromszoros áron kellett volna számláznom a munka ár-érték arányát tekintve a többlet és nehezített munkakörülmények miatt.

Munkavégzés szakmai ideje

Nagyobb metszéseket, ültetéseket csak abban az időszakban vagyunk hajlandóak elvégezni, amikor az szakmailag megfelelő. Egyéb esetekben csak vis major, előre nem látható feltételek, vagy bürokratikus csúszások, kertészeti vezetők helytelen utasításai, egyéb kényszerítő (vagy vitás körülmény) miatt végzendő munkákat csinálunk. Ilyenkor a megújulás/megmaradás esélye nem biztató, számolni kell a fa elvesztésének megnövekedett valószínűségével!

Pl.: Több esetben önkormányzatok, intézmények annak ellenére, hogy az árajánlatban fel volt tüntetve a metszés ideje és fontossága, az ajánlat és a munkavégzés között bőven elegendő idő állt rendelkezésre, különböző emberi mulasztások (hanyagosság, szakmai érdektelenség) következményeként a biológiailag legrosszabb időszak kezdetén írják alá a Szerződést. Ilyenkor nagy értékű koros fák (koros tölgy, platán, kőris stb.) a munkavégzést megtagadjuk, de kisebb értékű fák (pl. béلكorhadt, csúcscsáradt nyárfák, vagy zöldjuharok, stb.) elvégezzük a munkálatokat. Ezek a munkálatok anyagi szempontból ésszerűtlenek, mivel nagyrészt a fák kiszáradásához vezetnek. Erkölcsi szempontból nem nagy veszteség, mert legtöbb esetben a fák kivágása és új ültetése szakmailag legalább annyira ésszerű, mint azok drasztikus visszavágása. Itt sok esetben középút nincs, mert a balesetveszély és az anyagi károkozás lehetősége egyéb esetben magas rizikó faktórral megmarad. Ennek oka a nem megfelelő fafaj kis helyen, vagy forgalmas területen, illetve a nevelő és karbantartó metszések teljes hiánya.

Munkavégzés fix feltétele

A Megbízó anyagi felelősséget vállal azért, hogy az árajánlat során felmért munkafeltételek és a munkavégzés időpontjában fennálló munkafeltételek között jelentős változás nem történt. A munkafeltételek jelentős változása esetén egy újabb költségtérítéssel árajánlat válik szükségessé, aláírt szerződés esetében pedig a szerződés módosítása.

Nem jelentős a változás a növény tekintetében, ha az a fa normál életritmusával, egyéb körülménnyel összefüggésben megváltozik (pl. a fa belombosodik, kicsit megnő, éppen csak kiszárad).

Nem jelentős a változás a munkakörnyezet tekintetében, ha a munkavégzést nem teszik bonyolultabbá (pl. térburkolatot aszfaltra cserélnek)

Jelentős a változás a növény tekintetében, ha a fa az ajánlat és a munkavégzés megkezdése között teljesen más állapotba kerül (pl. ketté hasad, megtörik, megdől, hosszabb ideig kiszáradtan áll, vagy jelentősen vastag száraz ágai kiszáradtan fenn maradnak, egy sövény több évig nincs nyírva stb.).

Jelentős a változás a munkakörnyezet tekintetében, ha műtárgyak épülnek, vagy áthelyezésre kerülnek, ha a burkolatok nehezítik a munkavégzést, ha bármilyen oknál fogva a növények környezetében olyan változás történik, ami a munkát jelentősen megnehezíti (pl. új légvezeték húznak a kezelendő fa mellett, kerítés épül, ami nehezíti a munkakörülményeket, új építmény épül, dísznövények nehezítik a munkát, gyepesítenek munka előtt, víz alá kerül, mocsaras, vízenyős lesz a munkaterület stb).